

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК ХІІ. Ч. 127. Джерси Сіті, Н. Дж., субота, 3 червня 1933. VOL. XII. No. 127. Jersey City, N. J., Saturday, June 3, 1933. THREE CENTS.

РУЗВЕЛТ ПРО ШИРШИЙ ПОГЛЯД НА ЖИТТЯ У ВІЙСЬКОВИХ ЛЮДЕЙ

АННАПОЛІС. — Президент Рузвельт був присутній при роздачі дипломів 432 кадетам, котрі покінчили «Невел Академії». Половина з тих кадетів буде шукати заняття цивільного, а це через обмеження, які пороблено в маринарії задля потреби заведення охадностей. Друга половина сповнитиме військову службу.

З нагоди роздачі дипломів пришлося президентови, як це звичайно буває, виголосити промову. Рузвельт заявив, що він є сам офіцером маринарії і знає добре життя офіцерів і мужиків. Але не буде говорити про те життя, ну про становище офіціра. Зате президент звернув увагу на те, чого можливо кадетів не чули в школі. І вівзав їх пам'ятати, що вони не є якоюсь спеціальною, замкненою в собі, управлінявою класкою з якимись окремими інтересами, але є частиною маси, яка складається з 120,000,000 людей, промисловців, купців, селян, бідних, багатих, бінарботних і т. д., з якими треба жити як принайзні стоні. Офіціри не можуть творити якоїсь кліки з якимись ідеями, котрі є відмінні від тих, якими живе решта краю.

ФОРД ВАРТУЄ СОТКИ МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.
КОНКОРД (Ню Гемпшір). — Фордова автомобілева компанія втратила минулого року на чисто \$57,534,435.63. Та всетаки маєток Форда вартує ще \$28,344,160.

ОГРАНИЧУЮТЬ ЗМЕНШЕННЯ ВЕТЕРАНСЬКИХ ВИПЛАТ.

ВАШІНГТОН. — Зприводу протесту, який піднято в сенаті проти «Інспектенд Офісес Біл», прийшло до компромісу, котрий полягає на тім, що обмежено зменшування ветеранських допомог до 25%. Те обмеження відноситься тільки до тих ветеранів, котрі мали тілесні ушкодження на війні.

ПРОТИ ЗАВЕРШЕНОГО ПОКРИТТЯ У ЗОЛОТІ.
ВАШІНГТОН. — Економісти приходять до переконання, що економічна криза спричинена тем, що в п'ятьох краях сконцентровано 80% усього золота. Тому пропонують, щоб Лондонська Економічна Конференція рішила знизити покриття валюти до 25%.

Злучені Держави мають тепер 40% покриття. Тепер є в обігу яких \$3,300,000,000. На це зложено золоту резерву на суму \$2,880,000,000. Якби ухвано, що вистарчає 25%, покриття, тоді вистарчило би Злученим Державам держати на це покриття всього тільки \$826,000,000, а яких два біліони доларів у золоті можна ужити на інші цілі. До того треба ще врахувати, що частину можна би покрити сріблом.

Теперішнє покриття дозволяє Злученим Державам вибити банківтів на суму \$7,000,000,000, а при 25% золотим покриттю можна би випустити банківтів на суму \$11,000,000,000.

НЕВДЯЧНИЙ ВОКЕР.
НЮ ЙОРК. — Росел Шервуд твердить, що він не завидував фінансовим справам буйшого мейора Вокера, а тільки справами буйшого місес Беті Комптона, а теперішньої його жінки. Гроші, якими він орудував, не походили з гредфрейських жерел. За свою вірну службу, як каже Шервуд, не дістав він нічого, а навіть жалеться, що Вокер не є льояльним для нього.

КОРИСТАЛІ ЗА НЕЯСНОГО ПРАВА.
ВАШІНГТОН. — Фердинанд Пікора, адвокат сенатського комітету, доказує, що фірма Моргана вела касові книги в такий спосіб, щоб якнайменше заплатити податку й тому не платила його в останніх трох роках. Притім покористувалася вона тим, що податковий закон дуже неясний і можна собі його ріжно толкувати.

ПОДЕКУВАНІ ПІДСНОСТЬ ПЛАТНІ.
ФОЛ РІВЕР (Месечусетс). — З 3 днем 12 червня піднесуть заробітні платні в фабриках Чарлтон, Дейвот і Пілгрім на 12 і пів проценти.

ПОБОЮЮТЬСЯ ІНФЛЯЦІЯ.
НЮ ЙОРК. — «Чембер оф Комерс оф дї Стейт оф Ню Йорк» вислала до президента Рузвельта резолюцію, в якій заявляється проти порушення теперішньої золоті столи та інфляції, добачуючи в тій останній фінансову руйну краю.

ВРАХУВАЛІ \$666,666.67 ЗА \$1.
НЮ ЙОРК. — Судья Чарлза Мічела за мільйони доларів, які мали бути виплачені до державної каси титулом доходоного податку, контролери почали в книжках на суму \$666,666.67, яку держав Мічел титулом бонусу, а яку втягнуло потім в книжці, як \$1. Тепер ломять собі голову над тою чудною бухгалтерієюно калькуляцією.

ТЕЛЕФОНІСТИ-ГЕРОІ.
НЮ ЙОРК. Вручено їм медаль тром фезефоністам за їх героїчну службу, завдяки якій врятовано життя ріжним людям. Тимі телефоністами з «Ню Йорк Телефон Компані» є: Френк Т. Доїл, Френк Д. Морфі і Едвард А. Гарлінг.

«КУРЕР ЛЬОВСЬКІ» ХВИЛЮЄТЬСЯ.

Як відомо, вже від довшого часу, а головню по кожному комунікати Ділового Комітету Свята «У. М. Х.», «Львівський Курер» дістає пароксизм з пересердя. Вже не розріжнює «русинів» від Українців і нпр. в 123 ч. (з 4. 5. ч. р.) пише, що в святі «Українська Молодіж Христосів» мають взяти участь «всі львівські й краєві рускі організації». А знову жими «рускими організаціями» провідитиме «били сотнік української армії, к. Маліновські».

І потім, переказуючи останній комунікат, пише Курер, що в часі походу «вольню (!!) бендза несуть шандарні жулто-небебеска, а на ринку оздани!». Мабуть «католіки» зпід «шандарну», «Львівського Курера» воляли би, щобі «вольню бילו несуть» червої прапори. Воно без сумніву було вигідніше. А вслід за цим мовою би було рететувати за кордоном, що всі Українці не большевники, так, як це було в 1919 р., коли то п. Грабівський присягався Перед Пуанкаре, що Українська Галицька Армія це... большевники!

ГОСПОДАР НАЙМІВ СЛУЖУ, ЩОБИ ВБИВ ГОСПОДИННО.

Перед судом у Каточках велас розправа проти господаря Грабарчика і його суюли Паньчачка, за намагане вбивство. Грабарчик має стару жінку, якої кочне хотів позбутись. Одного дня, коли Паньчачка іхав з Грабарчиком до міста, здержав коні і почав біти коні до голови. На крик жерти збіглися люди і перешкодили в убивстві. У садівстві виявилось, що Паньчачков дав Грабарчик 1,000 зол., який він убо його жінку. Суд засудив Грабарчика на 5 років, а Паньчачка на 7 років тюрем.

СТРІЛЯНИНА НА СЕЛІ.

У Вербангах, пов. Яворів, поліція постріляла смертельно Федя Занька, який сховався на поді стайні і звідси стріляв. Від одержаних ран Занько незабаром помер.

КАРА ЗА МОЛОЧАРСТВО.

Івана Турка з Нагачева покарало староство в Яворіві грошівню 15 зол. за те, що скликав без дозволу влади складни доставити молока до молочарні у Свидничі. Покарамі зголосив відважик до суду.

ВЕЛИКА РАДЯНЬСЬКА РАДІОСТАЦІЯ.

Підчас 1-граднєвого свята в Москві уррхуждено велику радіостанцію Комітету з силою 500 кіловатів. Вона двічі сильніша від найбільшої радіостанції в Америкі.

БОМБИ ВПАЛИ НА ПОТЯГ.

Біля стачі Гатчина під Ленінградом упала з радянського військового літака бомба на особовий потяг. Один вагон III клася розорвано на кусні, причому агинуло багато пасажерів. Проти летуна ведеться дохолодження.

ЛЕТЮЧКИ.

В народній школі в Мразинці хтось вибив вікна в класці а і мешканні директора. На місці знайдено летючки в українській мові, в яких наклеюється до бойкоти польських шкіл.

ШЕРВУД ВЕРНУВСЯ.

Росел Шервуд з Ню Йорку, фінансовий агент буйшого мейора Вокера, котрий був утік і на которго суд наложив кару \$50,000 за те, що не ставився до переслухання, вже є в Ню Йорку. Каже, що є безцента, що не в ніяких фінансових операцій Вокера, а покинув місто тому, що не хотів свідчити у справах, які відносилися до приватного життя Вокера.

ЯК ПРИЙШЛО ДО ПРОЦЕСУ ПРОТИ АНГЛІЙЦІВ.

«Последні Новості» (ч. 44-20) передають московські вістки, які кружють у Москві про недавній процес проти інженірів фірми Вікерс.

Лід 15. березня д. р. був у московській опері Сталін. Нечайно погалося світло. Зчинилася паніка. ГПУ думало, що світло вмисно згасло, щоб уможливити загоріганим замахом на Сталіна. З Лубянки знахулося до опери відділи військи ГПУ; самого диктатора просили, щобі вийшов з театру. Незабаром винеслися, що причинною нагалої темноти було ушкодження машини, яку на московській електростачі поставила фірма Вікерс.

Розлючений Сталін приказав знйти винних і їх примірно покарати. ГІМ винивно приказав більше навіть, як треба, бо арештувати Англіяців без порозуміння з комісарем закордонних справ. Описав тяжко було робити відкромет. І так повстала ціла трагікомедія.

СМІЛИВА КРАДІЖ.

До Польського Банку у Львові прийшов розліт з округної шкільної волині Н. Малюк, надавати гроші. Біля касового змінна хтось витягнула йому 2 папки банківтів по 2,000 золотих. Заки Малюк зорієнтувався, по злодійові не стало й сїду.

ФАЛЬШІВІ УРЯДОВЦІ ЗА КРАТАМИ.

По Станіславіві вешталися кілька людуці, що підімаливали сіл урядову фірму — урядовців скарбової сторожі, і натгали деклєвирних на ріжні суми. Фальшівних урядовців арештувала поліція і в слідстві виявилось, що вони називаються: Попель, Мороз і Пруль. Всі вони походять з Болшоєв, пов. Рогатин.

ВЖЕ 34 РОКИ ВАНДРУЄ.

Піпін Ліоїс, австралійський Жид, що прийняв християнську віру, постановив при хрещенні ціле своє життя присвятити ширенню Христової віри між первними мешканцями Австралії. Він уже проповідує 34 роки і в тім часі перейшов 239,000 миль. Піпін Ліоїс ніколи не приймає заплати в Трошах, а все вдовольняється скромними пожертвами в натураліях.

ПОКАРАЛИ ЗА ВИМУШЕННЯ.

Оскар Гандель з Реджайні прийхав недавно до Вінніпегу. Тут він отримав у кимсь бізнесі а старий бізнесовець \$35. Це його так заболіло, що він загрозив, що по цілій місті буде чорнити бізнесовця, якщо він не поверне йому \$35. Бізнесовець грошей не видав, а звернувся до поліції з доношенням за вимушення. Суд винувника покарав.

МІЛІЯ ГІСТУ У РЕДАКЦІЇ «НОВОГО ЧАСУ».

Дня 27. квітня ч. р. загостив до редакції «Нового Часу» Українське змаган, що бореться в міжнародному спортовому львові, який перебуває тепер у Львові — Борис Білевич. Він познайомився з усіма членами редакції, говорив з ними короткі часи, при чому заявив, що йому незвичайно мило, що він врешті по світовій скитальній полав у Львові між Українців, які відносяться до нього щиро та сердечно.

Щоб краще зорієнтувати наших читачів по нашому земляку змагану, який на міжнародній спортивній арені виступає у сибно-жовтій ленті і заступає собою українську важку атлетіку, подамо його коротеньку біографію. Білевич має тепер 28 років і походить з Києва. В Києві, а згодом у Білгороді, покінчив гімназію і тепер є студентом 5-го року університету у Відні.

На питання — чому вибрав собі крім студій ще важку атлетіку, Білевич заявляє, що йому подобається та царина спорту, а в одночас залежить йому на тому, щоб на важко атлетичному рингу була заступлена Україна. Від себе додає, що Білевич є один доламок з найінтелігентніших змаганців між тими, що гостують тепер у Львові, а львівська публіка так кожно його полюбива, що при кожному його польві на рингу уладжує йому просто овації.

ГОЛОД, БЕЗРОБІТТЯ, БАНДИТИЗМ.

Коресподент «Morning Post» пише з Гельсінґфорсу: Прибувши з РСРП закордонні спеціалісти, які довод перебувають в ріжних околицях РСРП, оповідають, що в Сойвтах зростає голод, безробіття й бандитизм. Справи харчування представляються дуже але. Після провалу промислового плану прийшов скорий аріст безробіття. В одній лише Москві не мають праці 8 тисяч учителів, тисячі інженірів і десятки тисяч робітників. Не мають змоги прокормити діти, родичі вивізьт їх на великі залізничні стації і там їх лишують. Число беззакисних росте. Ріжні розсоїри прибирає бандитизм, головню в полудневих містах РСРП, як Одеса й інші. Трапляються бунти, які безпозашто завляють.

ГРАФІНЯ ХОЧЕ БУТИ ЖЕБРАЧКОЮ.

Графіня Кароліна Чіракі, вдова по графі Івані Чіракі, внесла просьбу до поліції в Булашеці, щоб її було звільнено жербати на вулицях міста.

І батько (Жид) був колінь найбогатішим купцем у Булашеці. В 1914 р. вона вийшла замуж за графа Чіракі проти своєї батьки. Муж втратив все своє майно і теж втратив колінь графіня хоче жити з жебрачанин, бо її жидівська родина не хоче їй допомогти.

СУД КАРАЄ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

В день імянин Пялуського урядили польські студенти мавнісї інфестаций. Девкі з їх поводилися так, що потягнуло їх до судової відповідальності. Цими днями станули перед судом 6 студентів, з яких суд покарав: 2 присуджено на грошеву кару, 2 справу відложено, а одного звільнено від кари.

ОЧЕВИДЦІ РОЗКАЗУЮТЬ ПРО СТРАШНІ КАРТИНИ ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ

ЛЮДИ МАСОВО ТІКАЮТЬ ЗІ СВОЇХ ОСЕЛЬ У СВІТ ЗА ОЧІ, ШУКАЮЧИ РАТУНКУ ВІД ГОЛОДОВОЇ СМЕРТІ.

ВАРШАВА (Польща). — Особи, які приїзять останніми часами з радянщини, розповідають про жахливі картини голоду серед населення півдня України й Криму. Всі залізничні двірці запаковані людьми, які думають знайти ратунку від голодової смерти в рідних місцях. Всі потяги перепантажени людьми, які часто чекають тижнями на доки попасти на потяг. Серед таких «утікачів» панують ріжні недуги, а зокрема тиф. Багато їх гине від виснаження та голоду. Особливо масово вимирють діти.

На ґрунті голоду шалено зростає бандитизм. Особливо він розвинений у кримських містах та в горах. Дійшло до того, що навіть у багатьох містах стало небезпечним появлятися на вулицях по 7-ми годині вечеру, бо грабніжники не лише розганяють до нага свої жерти, але й часто вбивають їх. З ріжних кінців України доносять, що все частіше трапляються випадки людодства, з чим влада тепер безсила боротися.

КУПЧУТЬ ПШЕНИЦЮ В АНГЛІЇ.
ЛОНДОН (Англія). — Радянське торговельне представництво в Лондоні, «Аркос», закупило 15,000 тон пшениці. Зерно поспішно перевезуть з Канади на чотирох паролвах до російських портів над Балтійським морем.

НОВІ АРЕШТИ В САМБІРЩИНІ.

Львів (Західна Україна). — Поліція перевела численні ревізії серед Українців та арештувала й перевезла до самбірської в'язниці ученицю вчительської семінарії з Бутувиськ, Маріюку Мицаківну, асобельна гімназіст Миколу Гнатова та його брата, селянина Івана з-Викотів. У цих двох братів поліція перевела ревізію аж два рази, поки знайшла потрібні їй «докази вини» обох братів, щоб на підставі тих «доказів» арештувати їх.

Крім того переведено ревізії в локалях «Провсвітні» у Викотях, Луці, Баранках та в інших місцевостях, а також у багатьох мешканців цих місцевостей. Цими ревізіями та арештами поліція тримає під терором цілу Самбірщину.

ПОЛЬЩА СПРОСТВУЄ.

ВАРШАВА (Польща). — З урядових кол повідомляють, що Польща не веде тепер ніяких перемовин з Німеччиною в справі данігського коридора. Піяни Розенберга про винагороду Польщі коштом України за цей коридор, а також допомогу їй вийти до Балтійського моря через Литву й Мемель, тут називають фантастичними й не на часі.

ПОЖЕЖА В РОСІЙСЬКІЙ ФОРТЕЦІ.

ГЕЛЬСІНґФОРС (Фінляндія). — З кордонну Росії, а також з Фінської залізниці, повідомляють, що там видно велику пожежу, яка буває в російській фортеці Кронштадт. Чорні хмари диму та клуби подумні видно далеко і вони свідчать про те, що там горять склади нафти. Вивбухів не чути, але всі думають, що ця пожежа знищить до два отсу російську твердиню над Балтійським морем, яка захищає Петербург від моря.

З російських джерел покищо не можна нічого довідатися про цю пожежу.

ПОЧИНАЄТЬСЯ КОНСОЛІДАЦІЯ КИТАЮ.

ТЯНДЗІН (Китай). — Після закінчення перемія з Японією в Китаю помітно почалася консолідація. Авторитет центрального нанкінського уряду значно скріплюється, а крім того йому тепер розлязати руки для приборкання ріжних генералів та губернаторів провинцій, які часто виходили зпід впливу центрального уряду. Головною сподіваються, що скоро настануть примирення Нанкіна з Кантоном, а тоді північний та південний Китай об'єднаються до боротьби з комуністичними бандами, які ще в деяких провінціях нишпорять та тероризують населення.

В умовах перемія між Японією та Китаєм є укрите признание Китаєм незалежності Маньчжурії разом з провінцією Дзеджол. Це також відбється позитивно на стараннях маньчжурського уряду скорше закінчити процес творення й упорядкування нової держави.

УРЯД ПТЛЕРА БЕРЕТЬСЯ ДО БОРЮВАННЯ З БЕЗРОБІТТЯМ.

БЕРЛІН (Німеччина). Уряд виробив законопроект та фінансовий план для боротьби з безробіттям. Члени гітлерівської партії сподіваються, що за кілька місяців безробіття в Німеччині не буде, а разом з тим і фінанси держави та взагалі її економічне життя відрощаються. Та того оволюно-промислової й фінансової кола не думають, так рожево, як політичні лідери націонал-соціалістів.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
 at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 Edited by Editorial Committee.
 Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
 on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110
 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
 За оголошення редакції не відповідає.
 За кождо зміну адреси платиться 10 центів.
 В Канаді наслідок пошти гроші ішли на т. зв. Foreign Money Order.
 Тел. "Свобода": Montgomery 5-0488. Тел. У. Н. Соколя: Montgomery 5-1808
 Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Микола Хвильовий.

Глуха вістка з радянської України досягла до Львова: про смерть Миколи Хвильового. Тепер часом повідомляють, що він скінчив самогубство.

Кожний, хто стевив за літературно-політичним життям радянської України в останніх десятих літах, знає імя Хвильового. В ім єдина історія постаті: талановитого письменника, публіциста і характерної людини, тилу так рідкого на стероризованій радянській Україні.

Коли вбухала більшовицька революція і Москва сувіла на Україну, яка ще горіла ентузіазмом національного повстання, мусіла вона зватися там з облудною фразою — «українізації». І в ту «українізацію» повірив і дозв'язав: повірив М. Грушевський, повірив В. Винниченко, повірив багато Галичан. Повірив і Хвильовий і разом з іншими товаришами пера (Сосюра, Бажан і ін.) — віддав свій хист на служення як він думав — інтернаціональній революції...

Але хутко в ім зродилися сумніви — ті самі, які розділяв душою Гоголя, сумніви — чи можна зєднати разом дві ворожі стихії: українську душу і душу Москви. Чи можна славити «інтернаціональну» революцію, яка — чимраз більше — відсолювала своє габрицьке, завойовницьке обличчє російського імперіалізму.

Його душа двоїлася, його перо тремтіло, а нерас — коли писав гимни на честь Леніна — зплотая рядків виривалося прокляття ненажерному ворогові, який начевн облудну маску братерства, щоб тим декше одурити і укрмити — його Україну, яку він так шалено кохав. Так повстали його твори (особливо — «Я — романтика»), пристрасні, талановиті, героїчні, але повні муки і укритого болю творця, який силоніть хоче звучити ворожі стихії.

Шла революція в її боротьбі, в її страшних проблемах суспільних і одиничних, — проходить у тих творчях і називається лишилася баскиским спомини-

лого та його товаришів на службу рабів — він не міг...

Стрімко у чоді скінчив з собою, лишаючи в українській літературі велику люку, а люду собою приклад, що дає характеру на Україні під Москвою — можуть лише: або будуватися, або — вмирати. Жити і славити завойовника він не хотів...

Напевно дальші звістки принесуть нам більше про трагічну подію.

Хай приклад Хвильового лишиється вічним мementом тим, які думають, що під чужинською займанщиною може вільно розвиватися українська думка. Хай його смерть ляже вимкам прокляттям на память московських окупантів.

3 ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ.

Польський терор проти України переводиться систематично і розповсюджується не лише проти окремих осіб, але і проти українських інституцій та організацій. Щодо цього відбуваються судові процеси проти членів УВО та ОУН, в приналежності до цих організацій польська влада старується обвинуватити кожного активного українця, бо за це суд засуджує на найвищу кару. Людей переслідують і вказують навіть за читання української літератури, а особливо нелегальної, яка в значній кількості зьявляється під Польщею.

В черзі переслідування українських кооператив Польські почали терор робити шалений наступ проти Маслосоюза, який в Європі здобув собі славу, коли і знайдеться яка робота, то Польки дають її лише собі. Тимчасом податки все збільшуються, що остаточно підняло сільське господарство, отесє головний варстат української праці. Всі селяни задолжені так, що вже ніхто не має надії віддати боргів. Населення жє надіями на те, що приде якась заперва в Європі взагалі, а в Польщі зокрема, котра змінить усе до грuntu.

Та, не зважаючи на всі злидні і льницький терор, українське населення не падає духом і сподівається також дїкватися часу, коли знову, як у 1918 році, зьявиться нагода боротися проти Ляхів, щоб викинути їх з рідних українських земель. Ніхто не вірить, що так може бути далі, як воно є тепер, а тому з цієї зєвнєриві змєстє віра в можливість віри. Мольдь особливо активізується в національній праці, а старше покоління, яке колись було на час повірало, що Польща може на довше запанувати на українських землях, тепер побачило, що найменше потраєння в Польщу, або в Європу, яке зачепить Польщу, неминучо приведе до кінця панування Польщі на українських землях.

Панування Польщі на західних землях України підтримується лише тим, що на тім боці ризького кордону панує український окупант, Москва, який переждкаже почати активну боротьбу за обєднання українських земель в одну незалежну державу. Та й на тім боці ризького кордону також іде боротьба українців проти окупантів Москві. Там така нарід жє надіями на скорі зміни, бо ніхто не вірить тепер ні в силу комуністичної влади, ні в силу буржуї Росії, яка на охач цілого населення все більше знаєпаде і поволі вмирає як велика потужна держава.

Особливо польська поліція стерегає могилу мучеників за волю України: Білеса, Давидшиня, Старика та Березинського. Та, не зважаючи на це, на них також зьявилися були українські вїни з відполітичаними написами. Величаве своєю української молоді, що відбулося у Львові, дуже сподобало польську поліцію та польських «гура — патріотів». Для багатьох з них не арозуміло, як могли на вулицях «ж» Львова зьявитися 100,000 української молоді, з якої каля відбудуть нові борці за волю України.

Життя всього населення під Польщею тяжке, а зокрема українського найгірше. Заробити білному чоловікові не можна нічого, бо нема роботи, а коли і знайдеться яка робота, то Польки дають її лише собі. Тимчасом податки все збільшуються, що остаточно підняло сільське господарство, отесє головний варстат української праці. Всі селяни задолжені так, що вже ніхто не має надії віддати боргів. Населення жє надіями на те, що приде якась заперва в Європі взагалі, а в Польщі зокрема, котра змінить усе до грuntu.

Та, не зважаючи на всі злидні і льницький терор, українське населення не падає духом і сподівається також дїкватися часу, коли знову, як у 1918 році, зьявиться нагода боротися проти Ляхів, щоб викинути їх з рідних українських земель. Ніхто не вірить, що так може бути далі, як воно є тепер, а тому з цієї зєвнєриві змєстє віра в можливість віри. Мольдь особливо активізується в національній праці, а старше покоління, яке колись було на час повірало, що Польща може на довше запанувати на українських землях, тепер побачило, що найменше потраєння в Польщу, або в Європу, яке зачепить Польщу, неминучо приведе до кінця панування Польщі на українських землях.

Панування Польщі на західних землях України підтримується лише тим, що на тім боці ризького кордону панує український окупант, Москва, який переждкаже почати активну боротьбу за обєднання українських земель в одну незалежну державу. Та й на тім боці ризького кордону також іде боротьба українців проти окупантів Москві. Там така нарід жє надіями на скорі зміни, бо ніхто не вірить тепер ні в силу комуністичної влади, ні в силу буржуї Росії, яка на охач цілого населення все більше знаєпаде і поволі вмирає як велика потужна держава.

НАС ЖДУТЬ!

Нас ждуть, що знову ми повернемо на рідні сєлі і міста, що ми ярмо з народу скінємо і матір знімемо з хреста.
 Нас ждуть по тормах білі бранці і сльози, нас ждуть у сєні; щоб знов в сльозі устаєт вранці і гризти грат навісні.
 Нас ждуть в арєх і пушах темних голубів і голів вітків і жє в гуртїх темних і прислухуються в очі.
 Нас ждуть з Зеленої Буковини, в Угорщині, в Галичині, на кожнім кроці України, де тільки падає борі.
 Де тільки крок хочє краплина, де тільки ставить ступи чутя, всь, як душа одна єдина.
 Нас ждуть...

ЯК АНГЛІЯ ПОЧАЛА ВЕЛИКУ ВІЙНУ.

Паризька газета «Еко де Парі» публікує спогади вільного прем'єра Англії, Ллойда Джорджа. В своїх спогадах описує творєчє Вєрзаловського міра розповів, як 4 серпня 1914 року Англія розпочала війну з Німеччиною.

«Ще день був дєм рідким, хутко та непокоханий відомостей. Години минали за годинами, а з Німеччини не було відповідей на наш ультиматум. Були лише непокохані шлозості про похід німецьких військ до бельгійського кордону. Наступив вечір, а відповіді не було.

Після 9 години вечір не покидає в кімнату засідань ради міністрів. Я знайшов там Аквіта і сера Едварда Грея. Обидва вони були дуже закоптані. Незабаром прийшов Мек Кенна. Була переклопана телеграма з Берліна німецькому посольству в Лондоні. Телеграму розшифрували й довідалися, що вона повідомляла німецького посла, що англійський посол у Берліні зажадав у 7 годині вечір свого паспорта і оголосив війну. Телеграма ці була така: «Німецькому послу в Лондоні. Англійський посол зажадав свого паспорта і скорю по 7 годині оголосив війну. Ягов».

Тимчасом від сера Едварда Гюшена (посла у Берліні. — Ред.) було німких відомостей (його телеграму затримала німецька влада). Ми губилися в здогадах, не розуміючи, що могла значити ця мовчанка. Створилися вражіння, що Німці намагалися прискорити початок війни, щоб несподівано напасти або на англійську флоту, або на англійський беріг. Ми сиділи доволка великого зеленого стола, в знаменитій салі, в якій у минулому було зроблено стільки дуже важких рішень. У тім часі салю взагалі дуже дже освітлювано, а тепер же до того не всі ямни були засвічені. В сутніку можна було увидити собі, що тині всіх великих Англіїв беруть участь у нараді, від якої рішення залежить доля імперії, котрій вони служили все життя: Чаттам, Піт, Палмерстон, Дізраелі, Гладстон...

«Чи повинні ми оголосити війну негайно, чи в пізній час ультиматум кінчався в пізній по середню європейському часі, себто в 11 годині гринвіцькому часі. Ми рішили чекати до 11 години. Може за цей час приде з Німеччини повідомлення про її намір не порушувати невідатності Бельгії. В цьому випадку залинилася невизначна надія відлучити конфлікт скорше, ніж заударитися дві ворожі армії.

В міру того, як наступав цей час, салю охолоджувала глибоко-арочаста атмосфера. Наші погляди з тривогою сєдкуювали за дверима і за годинниками. Ніхто нічого не говорив. Бам!... І в нічній тишині почувся глухий дзвін Бг Берна. Вєстмінстерський дзвін бивав найстрашніший час, котрий доведєся пережити Англії від дня її заснування. В салі настала мертва тиша. Останній, одинадцятий, удар дзвона відбився ніби молот діла.

«Двадцять мінут пізніше до салі увійшов Вінстон Чорчїл. Зіні сказав нам, що всім англійським воєнним судам вже літєсно радіотелеграми з повідомленням, що вони мають робити. Скоро ми розійшлися. Тоді noch нам не було про що говорити».

Оттак Англія, відповідою до сподівання Ллойда Джорджа, почала реалізувати війну з Німеччиною.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Габ Лазаревський.

ГЕТЬМАНЩИНА

(Проф. Дмитро Дорошенко. Ілюстрована історія України 1917 — 1923 р.р.).

Ці зазначені три міністерства, де, так би мовити тривіяльно, було найприбутковіше управління, і за допомогою представників яких буйно розвивалася на Україні наріжко-монітарна спекуляція, були перелопачені особами, навіть не української національності.

Праці по них, може іноді й достє специфічно, було багато, і зроблено було чимало, але над усім же по цих міністерствах домінувала ідея відбудування великої Росії, й дїяв, шє наступної незабаром Росії, єдиної, неподільної. Вєдїк, єдиної, неподільної. Вєдїк, єдиної, неподільної. Вєдїк, єдиної, неподільної.

Пан С. Гербель, наприклад, оповідав кїлькєв Трубецькому про свій наступ на північ союзних російських армій, він на вимисе залишав недоторканими величезні припаси хлїба й сукна на півночі Чернігівщини та Харківщини, що їх хотів там легенько захопити більшовики. (Спогади кня. Трубецького «Архив русской революции» т. XVIII, стр. 157.)

що це був широкі ворог і української самостійності, і української національності. Афанасів узєв потім у міністерстві Гербеа теку міністра закордонних справ і навіть «житєв», як досить делікатно каже шановний автор, у своїй зєвнєриві щодо гетьманства (стор. 423).

Шановний автор бажає змалювати ше українським і державний секретаріат, де на чолі стояв п. Завальський, прокуратор Петроградської Судової Палати за останніх часів царської реакції, що нібито твердо вів «національний» курс. За помічників у нього були: п. Микола Могиланський, «український етнограф і археолог», і Волдимир Романів (брат Олексїя), той самий, що, не забовучачи на своїй посаді, відмовився визнати себе за громадянина Української Держави... залипився на тїй же посаді.

Але там же мусить шановний автор з сумом додати, що п. Завальський, опинившись на еміграції, в своїх спогадах зєвнєривє, що стоїть він за «єдинство вського народу племені» і проти «вського сепаратизму» (ст. 66).

губівського кабінету були міністри російського походження: Гербель, Афанасів, Завальський, й «обвищені їм в імєне Росії» (тобто в самостійницьких українських прагненнях) не тільки фактически не може бути обєсновано, но і просто неумоно" (стор. 93).

Щодо характеристик взагалі першого Лізогуєвського кабінету покличмося ше на авторитетного свідка, п. Дм. Дорошенка, що вхлїдив до кабінету як міністер закордонних справ. Там писав він при кінці липня 1918 року: «Не почувая під собою ґрунту у внутрішньому становищі країно... Так, як гадаю, мають покинати до кабінету ше двох, трох, чотирох українців... тоді справу наповнював вже вигранування. Розуміється, зараз же має бути перевелена земельна реформа — парцеляція більших маєтків за винятком, амєстє переміна місєвої адміністратїї, змінення національного курсу не на словах, а на ділі. Жду вського цього несплатиче, бо як цього не буде за який тижєвє, два, то готовий трити віру в будь яку рацію власної робітї у участі в шім правительстві» (Дм. Дорошенко: «Мої спомини», ч. III, стор. 76—77).

А людина, що тек вхлїдив до цього кабінету як помічник державного секретаря, каже: «Міністерство Лізогуєва не було сепаратистичне; воно жило надїєю на відродження Росії» (стор. 93). Спогадів Могиланського).

Отже, здається нам, що не вкїнаємо ми кривого зеркала, коли кажемо, що перний кабінет Лізогуєва в значній більшості складався з людей чужих і ворожих до України і українства!

Зупинимось на звільненні інтитудованого гетьмана. Шановний автор надає чомусь великої ваги титулу «Ваша світлїсть» (стор. 74), але українськї кола, що навіть прихильно ставилися до ідеї гетьманату, не могли не вбачити в укїваною цього чужого, цілком неукраїнського слова, знову такї прагнення до чогось російського, і нехтування старого історичного титулування «Ваша сиятевольність». Але це мїж іншим.

Першї два місяці напруженої праці кабінету під головуванням Лізогуєва доказали, що основну ілію державного будівництва взято зєвсім вірно, і що кабінет виявив повну зєвнєриві до ділової праці. Так заспокоїв починає шалювати автор XXV роздїл своєї праці (стор. 374).

(Даїе буде).

Моя жінка так любить вєдати гроші, що я не можу їй вєстатити. Наприклад, ти не вєслі увєчити собі, скільки вона вилє на рукавички!
 — Я не можу нарікати, моя жінка зєвсім не носить рукавичок.
 — Яжєж ти робив це?
 — Дуже просто. Я купив їй персьє з брильянтам.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ КНИЖОК У ЧЕРВНІ, ЛИПНІ І СЕРПНІ. ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ 50 ПРОЦЕНТ ОПУСТУ НА ВСІХ ВИДАННЯХ У ЦЬОМУ СПИСІ.

УКРАЇНЦІ ПІ УКРАЇНЦІ!

Хто з Вас ще не має своєї бібліотеки, тепер має нагоду набути її за половину ціни. Також усі товариства, братства, сестринства і клуби можуть використати цю випродаж і заощадити гроші, а при цьому мати гарну бібліотеку.

Українці повинні тепер підчас цієї випродажі постаратися, щоб американські бібліотеки використали також отцю нагоду.

Щоб одержати книжки за половину ціни, замовлення не може бути менше від суми одного долара. Наприклад, хто надішле \$1.00, має вибрати собі книжок на \$2.00; хто надішле \$4.00, має вибрати собі книжок на \$8.00; хто надішле \$2.00, має вибрати собі книжок на \$4.00. До кожного замовлення до суми \$5.00 треба додати 10 центів на оплату "десуарції" пакунок, бо при такій випродажі книгарня не може відповісти за затрачені пакунки. На замовлення вище від \$5.00 треба надіслати 15 центів.

УВАГА: До цієї оферти не належать книжки шкільної й молотничини. Шкільних книжок молотничини не можуть продавати по знижених цінах. Отже просимо купувати мати це на увазі, щоб вислати замовлення тільки на ті книжки, які подаємо тут у цьому списі:

ВІЗКАВИКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЮЮЧИХ.

Кожний замовлюючий книжки повинен вислати вразі 4 чотирьох копій потрібних йому книжок і обчислити загальну надіслати за них гроші належні посылати через титулу або експресний переказ (можливо ордер), вписавши на них, поділець з назвою адреси, (Дочинний грошей треба додати за виписку (редакції)). Хто посилає поштою марку, нехай обов'язує їх добре в папір, аби у вохкі дні вони не злізали в дорозі.

З Канади треба вислати гроші лише на Canadian Money Order. Канадійських поштових марок не приймаємо.

Адреса замовлюючого має бути вислана вклайдекладення. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовлюючій книжці додати 10 центів на доставлення поштою, бо транспортна плата, що хтось не надіслав, об'єднує з собою пошту й вартість не доплати. За недержані посылки, коли замовлюючий не прислав 10 центів на редакцію, книгарня не відповідає.

Замовляти книжки викладачам вартою поштою і посылку оплачуємо самі. Гроші належні посылати рішучо за замовленням.

Всі писемна треба адресувати так:

"СВОБОДА", 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Table listing various books and their prices, including titles like 'Национальные притворения украинцев', 'Молодая Украина', 'История Украины', etc.

Table listing various books and their prices, including titles like 'Самостійна Україна', 'Українська історія', 'Українська поезія', etc.

RADIO. УКРАЇНСКА ПРОГРАМА НА РАДІО. В неділю, 4-го червня (9:30), від години 8:30 до 9:30 раню, на програмі Сурчбу...

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ. ФАХОВИЙ БУЧЕР за друкарською практикою пошукати в Брукліні в Нью-Йорку...

РЕСТАВРАНТ в українській ділянці першого в продаж. ГОЛОСИТЬСЯ...

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР. 60 Beacon St., Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ Грошова, денна, сесті і сират шатор. Бізнес добувати. Продається за присутність у вчорашній вилуду до Європи...

TANNERSVILLE INN. LACKAWANNA TRAIL. В СЕБНІ САМИХ ПОКОНОХ...

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ В. КУЗЬМА. 241 SPRINGFIELD AVENUE, над будиночком в Нью-Йорку...

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАРЬ, ХІРУРГ І АКУШЕР. 153 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH перепеч свій офіс під часом в LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY.

АКУШЕРКА І ДОКТОР ПОРОДИ І ПОМОЧ. В. Е. SMALL-SHIMULSON, 43-06 46th Street, Apt. 1-B, (cor. 43 Ave.)

ЗАЙМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОУК, БРОУКЛІН, НЬЮ-Йорк І ОХОЛОНЦІ. Tel.: Orchard 4-2568

ПАНО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ шифарти на всіх корабельних ліній. Пересила грошей у ДОЛЛЯРІ. Інформація ДАРОМ.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПРЕБІРИК. ЗАЙМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОУК, БРОУКЛІН, НЬЮ-Йорк І ОХОЛОНЦІ. Tel.: Orchard 4-2568

СПІВАНІК. Для дітей дошкільного та шкільного віку на один, два і три години. Видання Рідної Школи. Залаш Михайла Гайворонського.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

Джесон Грідлі кілька разів упав з скелі в потоки води, але кожного разу з великими зусиллями йому щастило знайти для себе ратунки, чпляючи за каміння та за рослини, які попадалися під руку. Нарешті він знайшов більший відступ на скелі й примостився, піднявшись вище. Тут він був певний, що вода його не досягне. Він перекувався від скелі відносно його. Тарзан з великим товариством перекувався в іншому місці від той самої скелі.

Колі брехи скінчилися і все кругом трохі заспокоїлося, сорок знову почало гріти, як і раніше. Грідлі виліз з своєї схованки вяс мекрий і вийшов на горб, де під великим деревом розлягнувся й повин свою одужу сунути. Він знайшов тут гніздо якоїсь птиці й підняв його добре якимись. Потім ліг на землі й міцно заснув. Прокнувшись він, одужу відпочинку. Хотів оджунути, але тут побачив, що його одужа ледь зникла.

СПІВАНІК. Для дітей дошкільного та шкільного віку на один, два і три години. Видання Рідної Школи. Залаш Михайла Гайворонського. Ціна 35 центів. "СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., 2do P. O. BOX 344.